

Nefndasvið Alþingis
Austurstræti 8-10
101 Reykjavík

sent með tölvupósti á: nefndasvid@althingi.is

Reykjavík, 19. mars, 2021

Umsögn Landverndar frumvarp til laga um framkvæmdaleyfi fyrir lagningu Suðurnesjalínu 2, 353. mál.

Stjórn Landverndar hefur kynnt sér ofangreint frumvarp. Stjórnin telur frumvarpið stórhættulegt fordæmi fyrir faglega ákvarðanatöku í málefnum sem varða umhverfið, fyrir sjálfstæði sveitarfélaga og fyrir lýðræðislegan rétt almennings til þess að koma að ákvörðunum sem hann varða. Hún telur jafnframt að frumvarpið sé mjög alvarlegt brot á EES reglum um mat á umhverfisáhrifum og Árósasamningnum. Má í því sambandi minna á ákvörðun í október 2018 þegar Alþingi samþykkti einróma lög sem brutu gegn þessum reglum. Stjórn Landverndar hvetur því til að frumvarpið verði dregið til baka af flutningmönnum þess.

Ef frumvarpið yrði samþykkt væri með því kippt úr sambandi lögbundnu ferli um mat á umhverfisáhrifum sem sett hafa verið skv. innleiðingu á EES reglum. Um skýrt brot á EES samningnum væri því að ræða. Auk þess væri tekið fyrir möguleika almennings á að leita til úrskurðanefndar umhverfis og auðlindamála vegna brota á lögum sem varða umhverfi þeirra. Með samþykkt frumvarpsins yrði faglegu ákvarðanatökunarferli kippt algjörlega úr sambandi. Ferlið eins og það er í dag hefur ekki alltaf verið náttúruverndarsjónarmiðum hliðhollt, en það er þó að einhverju leyti til mótvægis við sterk hagsmunaöfl sem oft á tíðum taka ekki tillit til áhrifa framkvæmda á umhverfi og náttúru.

Umhverfis- og samgöngunefnd er vinsamlegast bent á næstum árgamlan bráðabirgðaúrskurð ESA um brot íslenska ríkisins á EES reglum um mat á umhverfisáhrifum sem m.a. byggja á Árósasáttmálanum. Úrskurðurinn varðar lagabreytingar sem íslensk stjórnvöld gerðu á lögum um fiskeldi og hollustuhætti og mengunarvarnir í október 2018 og stríddu gegn EES reglum. Bráðabirgðaniðurstaða ESA er viðbragð við kvörtun Landverndar og fleiri samtaka til ESA. Við lagabreytingarnar í október 2018 var úrskurður úrskurðanefndar umhverfis- og auðlindamála í raun ógiltur af Alþingi og eingöngu tekið tillit til hagsmuna framkvæmdaáðila, en á engan hátt til hagsmuna náttúrunnar eða almennings. Lagasetningin var afgreidd í skyndi án allrar umræðu eða aðkomu annarra en þeirra sem ríkisstjórnin kallaði sérstaklega til. Landvernd reyndi þó að koma að því álitinu sínu að um væri að ræða skýrt brot á Árósasamningnum og að gildi úrskurðanefndarinnar rýrðist verulega með þessu.

Í bráðabirgðaúrskurðinum kemur alveg skýrt fram að það er brot á EES reglum að veita leyfi til framkvæmda eða starfsemi sem heyrir undir MÁU lögin fram hjá ferlinu. Það gildir í máli 353 á 151.

löggjafarþingi eins og þegar íslenska ríkið braut gegn EES reglum í október 2018 (sjá bráðabirgðarúrskurð ESA frá 14 apríl 2020¹).

Hvað varðar málið sjálft efnislega er það skýr niðurstaða Skipulagsstofnunar að leggja beri Suðurnesjalínu 2 sem jarðstreng í vegöxl Reykjanesbrautar, þvert á það sem flutningsmenn frumvarpsins vilja. Vegna nánari umfjöllunar um málið vísar Landvernd til umsagnar Ungra umhverfissinna sem komin er inn á vef Alþingis².

Virðingarfyllt,
f.h. stjórnar Landverndar

Auður Önnu Magnúsdóttir, framkvæmdastjóri

---

¹ EFTA Surveillance Authority (2020) *Complaint against Iceland concerning the application of Directive 2011/92/EC to fish farming* . Bráðabirgðaákvörðun 14. apríl 2020, <https://www.eftasurv.int/cms/sites/default/files/documents/gopro/5327-Pre-Article%2031%20letter%20-%20Complaint%20re.pdf>

² <https://www.althingi.is/altext/erindi/151/151-1118.pdf>